

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

Na temelju članka 59. stavka 7. Zakona o zaštiti životinja (»Narodne novine«, br. 135/2006 i 37/2013), ministar poljoprivrede uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu prirode donosi

PRAVILNIK O UVJETIMA KOJIMA MORAJU UDOVOLJAVATI TRGOVINE ZA PRODAJU KUĆNIH LJUBIMACA, VELPRODAJE I PRODAJNE IZLOŽBE

Područje primjene

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom određuju uvjeti kojima moraju udovoljavati:

- (a) trgovine za prodaju kućnih ljubimaca;
- (b) veleprodaje;
- (c) prodajne izložbe.

Pojmovnik

Članak 2.

U ovom Pravilniku pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. »*korisna podna površina*« – podna površina koju životinje mogu nesmetano koristiti u što se ne ubraja gnijezdo, kućice, oprema za hranjenje, posuda s pijeskom i vodom;
2. »*križanci životinja*« – potomci životinja čiji roditelji pripadaju različitim pasminama iste vrste;
3. »*nadležno tijelo*« – Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane;
4. »*nastamba*« – prostor u kojem životinja, uzimajući u obzir etološke i fiziološke značajke vrste, boravi privremeno radi prodaje. Nastambe, s obzirom na vrstu životinja mogu biti:
  - (a) za ptice – kavezi/volijere/letnice,
  - (b) za ribe – akvariji/bazeni,
  - (d) za sisavce – kavezi,
  - (e) za gmazove – terariji,
  - (f) vodozemci – akvariji i terariji;
5. »*osoba odgovorna za životinje*« – osoba koja se brine za životinje (posjednik, prodavač, skrbnik ili čuvar);

6. »prodajne izložbe« – objekti i mjesta na kojima se održavaju izložbe životinja i na kojima se izložene životinje mogu prodavati (u daljem tekstu: izložba);

7. »prostori veleprodaje« – prostori u kojima se zadržavaju pošiljke životinja za daljnju prodaju;

8. »STROBOSKOP efekt« – treperenje svjetla;

9. »trgovina za prodaju kućnih ljubimaca« – objekt u kojem se prodaju kućni ljubimci ili prostor za prodaju kućnih ljubimaca kao dio unutarnjeg prostora sa drugom namjenom (u daljnjem tekstu: trgovina);

10. »uputa« – pisana uputa s informacijama o etološkim i fiziološkim potrebama životinja s obzirom na uvjete njihova držanja, njegu i prijevoz.

Životinje zaštićene posebnim propisima o zaštiti prirode

Članak 3.

Vrste životinja zaštićene posebnim propisima o zaštiti prirode mogu se prodavati samo uz dopuštenje tijela nadležnog za zaštitu prirode.

Opće odredbe o prodaji kućnih ljubimaca

Članak 4.

(1) Prodaja kućnih ljubimaca dozvoljena je samo u registriranim trgovinama i veleprodajama te na izložbama koje su prethodno dobile veterinarsko-zdravstvenu suglasnost.

(2) Dozvoljena je prodaja samo zdravih životinja iz registriranih uzgoja koje su priviknute na uzimanje hrane i vode u zatočeništvu te koje su sposobne za samostalan život.

(3) Životinje se mogu staviti na prodaju ili javno izložiti samo na način da nisu u izravnom kontaktu s javnošću.

(4) Životinje se moraju zaštititi od uznemirivanja od strane kupaca.

(5) Životinje se moraju zaštititi od propuha i iznenadne buke.

(6) Životinje koje se ne mogu prodati ne smiju se napuštati ili izlagati slobodnoj prirodi.

(7) Trgovine, organizatori izložbi i veleprodaje dužni su osigurati uvjete propisane ovim Pravilnikom.

(8) Uvjeti u kojima se životinje drže, a s obzirom na vrstu, stupanj razvoja, prilagodbe i udomaćenosti te fiziološke i etološke potrebe moraju biti u skladu s postojećom praksom i prihvaćenim znanstvenim saznanjima.

(9) Posebni uvjeti držanja životinja propisani su u Prilozima IV. i V. ovoga Pravilnika.

Opći uvjeti kojima moraju udovoljavati prostori u trgovinama, izložbama i veleprodaji

Članak 5.

(1) U prostoru i/ili nastambi u kojem su životinje smještene moraju biti osigurani mikroklimatski i zoohigijenski uvjeti s obzirom na potrebe životinja.

(2) Veličina i opremljenost prostora s nastambama u kojem su životinje smještene mora odgovarati specifičnim potrebama svake životinjske vrste.

(3) Trgovina, veleprodaja i izložba moraju imati:

(a) prostor s nastambama za smještaj životinja koji su tako konstruirani i izgrađeni da se omogući nesmetani pregled i pristup životinjama te olakšava nadzor životinja;

(b) prikladan prostor/prostorija za odvajanje bolesnih, iscrpljenih ili ozlijeđenih životinja;

(c) slobodan prostor ispred nastambi sa životinjama koji osigurava nesmetano kretanje osoba;

(d) odgovarajuću rasvjetu kako bi se omogućila uobičajena aktivnost i ponašanje životinja, dan – noć ritam;

(e) otvore za prozračivanje u prostorijama koji su zaštićene mrežicama od ulaza insekata;

(f) priključak za toplu i hladnu vodu;

(g) higijenski ispravnu vodu;

(h) podove i zidove od materijala koji omogućavaju djelotvorno čišćenje i dezinfekciju;

(i) nepropusni i zatvoreni spremnik koji omogućuje pohranu leševa na temperaturi ispod nule;

(j) standardne operativne postupke za pružanje pomoći radi preživljavanja životinja u slučaju kvara opreme potrebne za njihovu skrb;

(k) jasne, vidljivo istaknute, upute o mjerama koje treba poduzeti u hitnom slučaju i koje moraju biti poznate osoblju;

(l) uočljive natpise kojim se javnost obavještava o mjerama sigurnosti i predostrožnosti kojih se treba pridržavati.

Opći uvjeti kojima moraju udovoljavati nastambe u trgovinama, izložbama i veleprodaji

Članak 6.

Nastambe za životinje u trgovinama, izložbama i veleprodaji moraju udovoljavati sljedećim uvjetima:

(a) biti konstruirane, izgrađene, održavane i korištene na način da ne dolazi do ozljeda životinja te da osiguraju zaštitu životinja od drugih životinja i od ljudi, zaštitu ljudi od životinja i da spriječe bijeg životinja, te njihovo zaglavljivanje;

(b) biti tako izvedene ili smještene, da ih životinje i kupci ne mogu otvoriti;

(c) biti izrađene od materijala koji nije štetan za zdravlje životinja;

(d) veličina i opremljenost nastambe mora odgovarati specifičnim potrebama svake životinjske vrste i broju jedinki u nastambi;

(e) mora biti onemogućeno da bilo koja tvar (npr. urin, izmet, stelja, hrana) iz jedne nastambe kontaminira drugu nastambu;

- (f) životinje koje su neprijateljski raspoložene jedna prema drugoj ne smiju se držati zajedno;
- (g) ako su neprijateljski raspoložene životinje smještene u nastambama koje su u neposrednoj blizini moraju se poduzeti mjere da se spriječi stres, i povrede životinja te je pored fizičke potrebna je i vizualna zaštita;
- (h) moraju osiguravati mikroklimatske i zoohigijenske uvjete s obzirom na potrebe životinjskih vrsta koje se drže u nastambi;
- (i) površine nastambi moraju biti od materijala koji omogućava djelotvorno čišćenje i dezinfekciju;
- (j) otvori za prozračivanje nastambi moraju biti zaštićeni mrežicama;
- (k) vrste životinja zaštićene posebnim propisima o zaštiti prirode mogu se držati samo u uvjetima određenim od tijela nadležnog za zaštitu prirode.

Pribor za hvatanje i sputavanje životinja

Članak 7.

Pribor za hvatanje i sputavanje životinja mora biti primjeren vrsti životinje te izrađen, održavan i korišten na način da ne uzrokuje ozljeđivanje životinja.

Hrana, voda i druge tvari

Članak 8.

- (1) Životinjama mora biti osigurana i nuđena primjerenana hrana i voda u dovoljnim količinama, koja odgovara njihovoj starosti, vrsti i fiziološkim potrebama.
- (2) Niti jedna životinja se ne smije hraniti niti joj se smije nuditi tekućina na način, niti takva hrana ili tekućina smije sadržavati bilo koje tvari, kojima im se može uzrokovati bol, patnja, ozljeda, strah ili smrt.
- (3) Oprema za hranjenje i napajanje mora se održavati čistom te biti tako izrađena i postavljena, da je omogućeno uzimanje hrane i vode na što prirodiji način s obzirom na životinjsku vrstu.
- (4) Oprema za napajanje i hranjenje mora biti oblikovana, izrađena i postavljena tako da spriječi kontaminaciju vode i hrane te da se ozljede zbog guranja pri hranjenju i napajanju svedu na najmanju mjeru.
- (5) U hranu se smiju dodavati samo tvari koje su dopuštene u svrhu zaštite zdravlja životinja.
- (6) Hrana i zalihe hrane za životinje moraju se čuvati na primjeren način i u higijenskim uvjetima, zaštićene od nametnika i odvojene od ostalih materijala i životinja.
- (7) Za svaku životinjsku vrstu u trgovini mora se prodavati primjerenana hrana kojom se mogu zadovoljiti nutritivne potrebe predmetne životinje.

Bolesne, ozlijeđene i iscrpljene životinje

Članak 9.

- (1) Zabranjena je prodaja bolesnih, ozlijeđenih ili iscrpljenih životinja.
- (2) Bolesne, ozlijeđene ili iscrpljene životinje moraju se držati odvojeno od drugih životinja u nastambama sa odgovarajućim uvjetima.
- (3) Osobe odgovorne za životinje moraju pravovremeno zatražiti veterinarsku pomoć za bolesne ili ozlijeđene životinje i osigurati odgovarajuću njegu bolesnih, ozlijeđenih i iscrpljenih životinja.

Prijevoz životinja

Članak 10.

- (1) Tijekom prijevoza životinje moraju biti zaštićene od ispadanja ili bijega iz prijevoznog sredstva i/ili spremnika, te od nepovoljnih vremenskih uvjeta.
- (2) Životinje se ne smije ostavljati bez nadzora na/u prijevoznom sredstvu, osim ako im se za to vrijeme osigura primjereno prozračivanje.
- (3) Uz životinje za čiji su prijevoz potrebni posebni uvjeti potrebno je dati pisanu uputu o uvjetima njihova prijevoza.
- (4) Prevoziti se može samo životinja koja je sposobna za prijevoz.
- (5) Za prijevoz životinja koje zahtijevaju posebne uvjete moraju se osigurati primjereni spremnici.

Obveze osobe odgovorne za životinje

Članak 11.

- (1) Trgovine i veleprodaje te organizatori izložbi dužni su odrediti osobu odgovornu za životinje.
- (2) Osoba odgovorna za životinje mora osigurati da se životinjama ne uzrokuju nepotrebna bol, ozljede, patnja i strah.
- (3) Osoba iz stavka 2. ovoga članka mora najmanje jednom dnevno kontrolirati životinje i, prema potrebi, osigurati veterinarsku pomoć.
- (4) Osoba iz stavka 2. ovoga članka mora kupcu životinje dati pisanu uputu te ga informirati o potrebnim dozvolama ako su potrebne.

(5) Osoba odgovorna za životinje obvezna je životinju koju ne može prodati zbrinuti na odgovarajući način u skladu s planom zbrinjavanja iz članka 16. stavka 3. točke (f) ovoga Pravilnika.

Evidencije

Članak 12.

(1) Osoba odgovorna za životinje mora osigurati vođenje evidencije iz koje je vidljivo:

(a) podrijetlo životinja (naziv/ime i prezime te adresa uzgajivača i broj registracije domaćeg uzgoja izdanog od nadležnog tijela);

(b) broj uvoznog certifikata (ako se radi o životinji iz uvoza);

(c) identifikacijska oznaka životinje, ako je to primjenjivo;

(d) datum nabave/prodaje/zbrinjavanja životinja;

(e) broj nabavljenih/prodanih/zbrinutih životinja;

(f) način i mjesto zbrinjavanja životinja koje se ne mogu prodati;

(g) vrste životinja koje se nalaze u trgovini odnosno veleprodaji i izložbi;

(h) podaci o liječenju životinja i uzroku uginuća;

(i) broj uginulih životinja prema vrsti, a gdje je to primjenjivo i identifikacijskoj oznaci životinje;

(j) način i mjesto zbrinjavanja uginulih životinja;

(k) podaci o dezinfekciji i deratizaciji objekta (ako je to primjereno).

(2) Evidenciju iz stavka 1. ovoga članka posjednik mora čuvati najmanje 3 godine od zadnjeg unosa podataka te ih dati na uvid na zahtjev nadležnog inspektora.

Posebni uvjeti za trgovine

Članak 13.

(1) Zabranjeno je uvođenje kućnih ljubimaca u dio trgovine u kojem se nalaze životinje za prodaju.

(2) U trgovinama je zabranjen uzgoj životinja.

(3) Životinje se ne smiju izlagati u izlozima trgovina osim ukrasnih riba kojima se u akvariju mora osigurati mjesto za sakrivanje.

(4) Osoba odgovorna za životinje mora biti stalno prisutna u trgovini tijekom cijelog radnog vremena.

(5) Neradnim danima potrebno je pregledati stanje životinja, jednom u tijeku dana, a prema potrebi i češće.

Posebni uvjeti za izložbe

Članak 14.

- (1) Na izložbama životinje moraju biti zaštićene od nepovoljnih vremenskih uvjeta na način da se njihovo izlaganje i prodaja obavlja u fiksnim ili montažnim natkrivenim objektima te se u prostoru u kojem su životinje smještene moraju osigurati mikroklimatski i zoohigijenski uvjeti u skladu s potrebama životinja koje se prodaju.
- (2) Tijekom izložbe mora biti stalno prisutna barem jedna osoba odgovorna za životinje.

Posebni uvjeti za veleprodaje

Članak 15.

- (1) Osoba odgovorna za životinje mora biti stalno prisutna u prostorima veleprodaje tijekom cijelog radnog vremena.
- (2) Neradnim danima potrebno je pregledati stanje životinja, jednom u tijeku dana, a prema potrebi i češće.

Registracija trgovine i veleprodaje za prodaju kućnih ljubimaca

Članak 16.

- (1) Zahtjev za registraciju i utvrđivanje udovoljavanja propisanim uvjetima za trgovine i veleprodaje podnosi se nadležnom tijelu na obrascu iz Priloga I. ovoga Pravilnika.
- (2) Trgovine i veleprodaje moraju biti upisane u sudski ili obrtni registar.
- (3) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka prilaže se sljedeća dokumentacija:
  - (a) vlasnički list ili ugovor o zakupu prostora;
  - (b) tlocrt prostora;
  - (c) dokaz o registraciji djelatnosti;
  - (d) potvrda o osposobljenosti osobe odgovorne za životinje;
  - (e) suglasnost stanara ako se prostor nalazi u zajedničkom stambenom objektu;
  - (f) plan zbrinjavanja životinja u slučaju neudovoljavanja uvjetima iz ovoga Pravilnika.
- (4) Nadležno tijelo vodi Upisnik trgovina za prodaju kućnih ljubimaca i prostora veleprodaja.

Održavanje izložbi

Članak 17.

- (1) Izložbe se mogu održavati samo na temelju prethodne veterinarsko-zdravstvene suglasnosti nadležnog veterinarskog ureda koja se mora ishoditi najmanje 7 dana prije njezina održavanja, a u zahtjevu mora biti navedeno ime i prezime, OIB i adresa odgovorne osobe.
- (2) Izložba može trajati najduže 7 dana ako su ispunjeni uvjeti iz članka 14. ovoga Pravilnika.
- (3) Ako nije drugačije ugovoreno organizator izložbe mora organizirati čišćenje prostora tijekom izložbe i nakon njezina završetka.

Osposobljavanje

Članak 18.

- (1) Osobe koje brinu o životinjama u trgovinama, veleprodajama i izložbama moraju biti osposobljene u skladu s programom iz Priloga III. ovoga Pravilnika.
- (2) Nadležno tijelo provodi osposobljavanje iz stavka 1. ovoga članka ili može za njegovo provođenje ovlastiti drugu pravnu ili fizičku osobu koja posjeduje stručnost, osoblje i opremu nužne za takve djelatnosti.
- (3) Po završenom osposobljavanju iz stavka 1. ovoga članka izdaje se potvrda na obrascu iz Priloga II. ovoga Pravilnika.
- (4) Nitko ne može obavljati osposobljavanje iz stavka 1. ovoga članka ako nema program koji je odobrilo nadležno tijelo.
- (5) Nadležno tijelo daje mišljenje na programe za osposobljavanje iz Priloga III. ovoga Pravilnika sa jedinstvenim brojem.
- (6) O podacima iz stavka 5. ovoga članka nadležno tijelo vodi Upisnik.
- (7) Sve osobe iz stavka 2. ovoga članka moraju voditi evidenciju o osobama koje su završile osposobljavanje te podatke o tome dostavljati nadležnom tijelu jednom godišnje do kraja veljače tekuće godine ili na zahtjev nadležnog tijela.
- (8) Svakih osam godina mora se obnoviti osposobljavanje iz stavka 1. ovoga članka.
- (9) Troškove osposobljavanja iz stavka 1. ovoga članka snosi vlasnik trgovine odnosno veleprodaje.

Inspekcijski nadzor

Članak 19.

Nadležno tijelo mora izraditi godišnji program inspekcijskog nadzora na statistički reprezentativnom uzorku trgovina i veleprodaja.

Vodiči

Članak 20.

- (1) Nadležno tijelo potiče razvijanje vodiča iz područja koje uređuje ovaj Pravilnik.
- (2) Za životinje zaštićene posebnim propisima o zaštiti prirode primjenjuju se vodiči tijela nadležnog za zaštitu prirode.
- (3) Veterinarska inspekcija u postupanju u obzir uzima vodiče iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 21.

- (1) Osposobljavanje osoba iz članka 18. stavka 1. ovoga Pravilnika obvezno je provesti u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Pravilnika, odnosno šest mjeseci nakon odobrenja programa u skladu s člankom 18. stavkom 4. ovoga Pravilnika.
- (2) Trgovine koje su započele sa radom prije stupanja na snagu ovoga Pravilnika dužne su uskladiti svoj rad u roku 2 godine.

Članak 22.

Prilozi I. do V. tiskani su u dodatku ovoga Pravilnika i njegov su sastavni dio.

Članak 23.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu ----- 201_. godine.

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

MINISTAR

Tihomir Jakovina

PRILOG I.

OBRAZAC ZAHTJEVA ZA REGISTRACIJU TRGOVINA KUĆNIH LJUBIMACA ILI PROSTORA VELEPRODAJE

(za svaku lokaciju se podnosi poseban zahtjev)

Ispuniti čitljivo VELIKIM ŠTAMPANIM SLOVIMA.

TRGOVINA KUĆNIH LJUBIMACA

PROSTOR VELEPRODAJE

1. Podaci o objektu (*ime/naziv, matični broj pravne osobe ili OIB fizičke osobe*):

_____

2. Podaci o vlasniku/posjedniku (*ime i prezime, OIB*):

_____

2.1. Ulica i broj: _____

2.2. Poštanski broj: _____ 2.3. Mjesto: _____

2.4. Telefon: _____ 2.5. Fax: _____

2.6. e-mail: _____

3. Podaci o adresi trgovine kućnih ljubimaca ili prostora veleprodaje, ako je različita od adrese iz točke 1. ovoga zahtjeva:

3.1. Ulica i broj: _____

3.2. Poštanski broj: _____ 3.3. Mjesto: _____

3.4. Telefon: _____ 3.5. Fax: _____

3.6. e-mail: _____

4. Osoba odgovorna za životinje (*ime, prezime, OIB*):

_____

5. Ovlaštena veterinarska organizacija (*naziv i adresa*):

_____

6. Vrste životinja koje se drže i prodaju u trgovini kućnih ljubimaca ili drže u prostorima veleprodaje (*navesti vrste životinja*):

---

7. Potpisom (i žigom) potvrđujem točnost i istinitost svih informacija u prijavi za upis u Upisnik trgovina za prodaju kućnih ljubimaca ili prostora veleprodaje.

DATUM: _____ POTPIS: _____

PRILOG II.

POTVRDA O OSPOSOBLJENOSTI

u skladu s člankom 18. stavcima 1. i 3. Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati trgovine za prodaju kućnih ljubimaca, veleprodaje i prodajne izložbe

1. Program osposobljavanja odobren od nadležnog tijela pod brojem:		
2. PODACI O OSPOSOBLJENOJ OSOBI		
2.1. Prezime:	2.2. Ime:	2.3. OIB:
3. ADRESA		
3.1. Ulica i broj:	2.2. Mjesto, poštanski broj:	3.3. Broj telefona:
4. BROJ POTVRDE O OSPOSOBLJENOSTI:		
4.1. Ova potvrda vrijedi do:		
5. POTVRDU IZDAJE – nadležno tijelo, pravna osoba, fizička osoba (<i>zaokružiti odgovarajuće</i>):		
5.1. Naziv i adresa (<i>ulica, mjesto, poštanski broj</i>):		
5.2. OIB ili matični broj nadležnog tijela, pravne osobe, fizičke osobe:		

5.3. Telefon:	5.4. Faks:	5.5. e-mail:
5.6. Datum izdavanja:	5.7. Mjesto:	5.8. Pečat:
5.9. Odgovorna osoba (<i>ime i potpis</i>):		M.P.

PRILOG III.

PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA

1. Osoblje koje radi sa životinjama u trgovinama, veleprodajama i izložbama mora imati uspješno završen tečaj iz točke 2. ovoga Priloga i potvrdu o osposobljenosti.

2. Tečaj iz točke 1. ovoga Priloga traje 6 sati i obuhvaća sljedeća područja:

(a) zakonodavstvo iz područja zaštite životinja i, ako se radi o životinjama iz članka 3. ovoga Pravilnika, zaštite prirode;

(b) fiziologiju životinja, razmnožavanje životinja, potrebe za hranom i vodom, ponašanje životinja i pojam stresa;

(c) postupanje sa životinjama;

(d) prepoznavanje bolesnih stanja;

(e) zaštitu osoblja koje dolazi u dodir sa životinjama;

(f) uvjete prijevoza životinja, uključujući i sposobnost životinja za prijevoz.

PRILOG IV.

UVJETI DRŽANJA POJEDINIH VRSTA ŽIVOTINJA U TRGOVINAMA, IZLOŽBAMA I VELEPRODAJAMA

Uvjeti držanja malih sisavaca

1. Oblik i materijal za nastambe

Mali sisavci moraju se držati u kavezima ili staklenim terarijima primjerene veličine s obzirom na broj životinja. Kavezi moraju biti u čvrstom i toplinski izoliranom objektu/nastambi koji osigurava optimalnu temperaturu i sprječava bijeg životinja, njihovo uklještenje te ulaz životinja izvana. Životinjama koje se aktivno penju (npr.: miševi, štakori, hrčci) isto mora biti omogućeno primjerenim obogaćenjem nastambe.

2. Rasvjeta

Svim malim sisavcima treba održavati primjeren dnevno-noćni ritam.

3. Označavanje nastambi

Na svakoj nastambi mora biti navedeno:

- (a) hrvatski i znanstveni naziv vrste;
- (b) status zaštićenosti vrste;
- (c) prirodno stanište;
- (d) vrsta i način prehrane;
- (e) ritam aktivnosti (dnevni/noćni);
- (f) socijalno ponašanje;
- (g) propisana ili preporučena veličina nastambe za stalno držanje;
- (h) veličina odrasle životinje;
- (i) slika.

4. Suživot

(a) koliko je to moguće, životinje društvenih vrsta moraju biti smještene u stabilne i skladne skupine, osim kad je opravdano izolirati ih zbog zdravstvenih razloga ili zbog ponašanja;

(b) mali sisavci različitih vrsta ne smiju se držati zajedno u istoj nastambi;

Izuzetak: kunići i zamorci mogu biti u zajedničkoj nastambi.

(c) kod pojave agresivnosti u nastambi životinje je potrebno razdvojiti;

(d) spolno zreli mužjaci moraju se držati odvojeno od ženki zbog sprječavanja neželjene gravidnosti.

5. Zahtjevi za prostor i opremljenost nastambi

MINIMALNE MJERE ZA NASTAMBE/ KAVEZE

Vrsta životinje	Minimalna korisna podna površina (cm ²) /životinji	Minimalna visina prostora (cm)	Minimalni broj životinja u nastambi
Miš	100	25	5
Štakor	300	40	3
Hrčak	150	30	5
Gerbil	600	30	2
Zamorčić – Morski prašćić	500	30	3
Patuljasti kunić težine do 1,8 kg	1250	45	2
Činčila	1500	50	
Vjeverica	20 000	60	1
Degui	1200	50	2

Pod odjeljaka za životinje mora biti čvrst i kontinuiran te prekriven odgovarajućom steljom. Skloništa i drugi elementi koji obogaćuju okolinu prilagođeni vrstama moraju biti osigurani u

odgovarajućim količinama. Također moraju biti osigurani elementi za glodanje i hranjenje u dovoljnim količinama.

Životinje se moraju moći slobodno kretati bez prepreka i imati lokomotorne aktivnosti prilagođene njihovoj vrsti.

Uvjeti držanja pitomih vretica

lat. *Mustela putorius furo* (domaći tvor, bijeli tvor, afrički tvor, feret, američki tvor, pitomi tvor)
(u daljnjem tekstu: tvor)

1. Zahtjevi za opremu i veličinu nastambi

Mora se osigurati vodootporna i toplinski izolirana nastamba, čvrstog i kontinuiranog poda pokrivenog odgovarajućom steljom.

U nastambi mora biti u odgovarajućim količinama osigurano udobno mjesto za odmor te skloništa i drugi elementi koji obogaćuju okolinu prilagođeni pitomim vreticama.

Po jednoj životinji potrebno je osigurati prostor od najmanje 2 m dužine, 1 m širine i 1 m visine.

Prostor za spavanje treba bi biti odignut od tla i zauzimati najmanje jednu trećinu površine poda nastambe.

Pitome se vretice svaki dan moraju moći slobodno kretati bez prepreka i koliko je potrebno.

2. Temperatura i osvjetljenje

Optimalna temperatura u nastambama treba biti između +15° i +21 °C, a vlažnost zraka ispod 65%. Životinjama držanim u nastambama treba biti osigurana dodatna stelja ili drugi materijali. Vanjske nastambe trebaju biti zaštićene od neugodnih vremenskih uvjeta.

Za albino tvorove potrebno je osigurati 50% manje svjetlosti nego životinjama standardne pigmentacije.

3. Označavanje nastambi

Na svakom kavezu/volijeri mora biti navedeno:

- (a) hrvatski i znanstveni naziv vrste vretice;
- (b) status zaštićenosti vrste;
- (a) prirodno stanište;
- (c) vrsta i način prehrane;
- (d) ritam aktivnosti (dnevni/noćni);
- (e) socijalno ponašanje;
- (f) propisana ili preporučena veličina nastambe za stalno držanje;
- (g) veličina odrasle životinje;
- (h) slika.

Uvjeti držanja ptica

1. Položaj

Kavezi i volijere moraju biti smještene na svijetlome mjestu bez propuha. Ptičji kavezi moraju biti postavljeni na visini od najmanje 80 cm (izuzetak: volijere).

Kavezi i volijere veličine do 1 m² moraju imati barem jednu zatvorenu stranu.

2. Materijal za nastambe

Rešetke kaveza trebaju biti od nehrđajućega materijala. Razmak rešetki mora biti prilagođen veličini pojedinih ptica.

3. Rasvjeta

Ptici se svakodnevno mora pružiti trajanje dana od približno 12 sati. Postupno smračivanje i razdanjivanje treba se postizati prigušivačem svjetla.

4. Podloga i stelja

Pod kaveza treba ovisno o ptičjoj vrsti biti pokriven pijeskom, neatisnutim papirom ili prirodnim proizvodima. Pticama koje žive na tlu mora se pružiti mogućnost kopanja i rovanja.

5. Prečke za sjedenje

Prečke za sjedenje moraju biti različitih promjera i prilagođene veličini ptice. Zebice, manji papagaji i ptice koje jedu meku hranu trebaju gibljive prečke za sjedenje (prirodne grane).

Sve ptice moraju imati mjesto na prečkama koje su smještene na različitoj visini, ali tako da nisu postavljene direktno jedna iznad druge.

6. Označavanje nastambi

Na svakom kavezu/volijeri mora biti navedeno:

- (a) hrvatski i znanstveni naziv ptičje vrste;
- (b) status zaštićenosti vrste;
- (c) prirodno stanište;
- (d) vrsta i način prehrane;
- (e) ritam aktivnosti (dnevni/noćni);
- (f) propisana ili preporučena veličina nastambe za stalno držanje;
- (g) veličina odrasle životinje;
- (h) slika;
- (i) socijalno ponašanje – ako se radi o ptici koja živi u paru, ta informacija također mora biti istaknuta.

7. Suživot

Koliko je to moguće, ptice društvenih vrsta moraju biti smještene u stabilne i skladne društvene skupine, osim kad je opravdano izolirati ih zbog zdravstvenih razloga ili zbog ponašanja.

Samo međusobno snošljive i jednako velike vrste smiju biti u istoj skupini. Individualno se moraju držati ptičje vrste koje po prirodi žive same. Ptice koje jedu sjemenke ne smije smjestiti na pješčanoj podlozi zajedno s pticama koje jedu voće ili nektar.

8. Zahtjevi za veličinu nastambi

Niže navedene mjere za podnu površinu i visinu kaveza/volijera su najmanje dozvoljene mjere izražene u centimetrima (cm) odnosno cm^2 kod podne površine. Širina nastambe mora iznositi najmanje trostruku dužinu raspona krila ptice.

MINIMALNE MJERE ZA NASTAMBE/ KAVEZE

Vrsta životinje	Najmanja korisna podna površina (cm ²)/životinji	Najmanja visina prostora (cm)
Australska zebrasta zeba	300	35
Kanarinac	400	35
Papigica tigrica	350	40
Prepelice	10000	100
Papiga nimfa i papagaji veličine Agaporniga	650	50
Golub ukrasni	600	40
Kineski slavuji ili jednako velike ptice koje jedu meku hranu	4000	50
Ptice koje žive same i nedruštvene ptice koje jedu meku hranu (npr. Shama drozd)	4000	50
Ptice beo i ptice veličine čvorka koje jedu meku hranu	4000	100
Papagaji veličine Amazona papiga	4000	50
Kakadui	10000	150
Are	40000	200

Ptice se moraju moći slobodno kretati bez prepreka i teškoća i imati lokomotorne aktivnosti prilagođene njihovoj vrsti.

Uvjeti držanja riba

1. Filtri i grijači i svojstva vode

Voda u akvarijima se mora filtrirati. Ako se primjenjuje centralni filter koji pročišćava vodu više akvarija, tada u postupku filtriranja treba biti primijenjeno i UV-zračenje kako se uzročnici bolesti ne bi prenosili po svim akvarijima. Za postizanje potrebne temperature vode u akvarijima s toplovodnim ribama, moraju se koristiti grijači. Uvijek treba biti moguće izvana očitati temperaturu vode u akvariju. Ako se koriste termometri nalijepljeni na staklenu stjenku akvarija, temperaturu treba dodatno provjeravati i drugim uređajem.

Voda u akvariju treba odgovarati svojstvima vode područja iz kojih ribe potječu te se ribe moraju držati u primjerenim akvarijima opremljenim filtrima i grijačima, osvjetljenjem i s odgovarajućim pH vode u skladu s potrebama pojedine vrste riba.

2. Osvjetljenje akvarija

Jako svjetlo je potrebno prigušiti tamnom pozadinom, vodenim biljkama ili drugim mjerama. Osvjetljenje treba trajati 12 sati dnevno.

3. Oprema akvarija

Materijali za izradu akvarija ne smiju biti otrovni nakon stavljanja u vodu i kasnije. Unutrašnjost akvarija mora u što je moguće većoj mjeri oponašati prirodni okoliš vrsta i podvrsta koje se drže. Ribe se moraju moći skrivati. Potrebno je osigurati da materijali ili biljke koji se koriste za obogaćivanje okoliša i različiti proizvodi nemaju negativni učinak na ribe.

Akvarij ne smije imati izrazito svjetlo dno. Za ribe koje se ukopavaju u dno, dno je potrebno prekriti sitnim šljunkom ili pijeskom.

4. Izmjena vode

Bez obzira na broj riba u akvariju, jednom tjedno treba promijeniti 1/4 do 1/3 ukupne količine vode. Voda koja se nadolijeva, kao i već postojeća voda u akvariju, moraju po temperaturi i drugim svojstvima odgovarati vrsti riba koje se nalaze u tom akvariju.

5. Označavanje akvarija

Svaki akvarij treba imati jasne oznake vrsta riba koje se u njemu nalaze:

- (a) hrvatski i znanstveni naziv vrste;
- (b) status zaštićenosti vrste;
- (c) veličinu odraslih riba;
- (d) prirodno stanište;
- (e) vrsta i način prehrane;
- (f) propisana ili preporučena veličina akvarija za stalno držanje;
- (g) slika.

6. Zahtjevi za veličinu akvarija

Broj riba po akvariju mora biti prilagođen volumenu vode i kapacitetima filtracije i prozračivanja akvarija.

Da bi se osigurala uravnotežena kvaliteta vode, akvarij ne smije biti manji od 54 litre (npr.: 60x30x30 cm). Iznimke su dozvoljene samo za karantenu, liječenje, kao i za ribe (npr. muške sijamske borce) koje se moraju držati pojedinačno. Na svaki centimetar dužine ribe potrebno je osigurati 2 litre vode.

Ribe moraju raspolagati potrebnom količinom vode koja im omogućuje da pravilno plivaju bez teškoća i zadrže uobičajeno ponašanje.

Uvjeti držanja gmazova

1. Oblik i materijal za nastambe

Životinjama se mora pružiti privatnost u dijelu terarija koji je nedostupan promatračima. Jedino prednja strana terarija smije biti prozirna, dok ostale strane i krov terarija moraju biti neprozirni. Svi terariji se moraju moći zaključati.

2. Rasvjeta

Terariji tijekom dnevne faze trebaju biti osvijetljeni 10 do 12 sati i imati različitu jakost svjetla u pojedinim zonama. Danju aktivni gmazovi, s iznimkom tropskih životinja, trebaju mjesto za sunčanje te mjesta slabijeg intenziteta svjetla. Terariji pustinskih životinja moraju biti jače osvijetljeni od terarija životinja koje žive u tropskim prašumama. U svim terarijima treba biti hlad

koji životinjama pruža mogućnost da se povuku. Životinjama treba osigurati 10 sati noćnog mira u komadu.

Gušteri i kornjače trebaju dodatno UV-B zračenje. Svaka trgovina mora imati uređaj za mjerenje UV-B zračenja i redovito kontrolirati da li rasvjetna tijela još uvijek emitiraju dovoljno UV-B zračenja.

3. Grijanje

Gmazovima su potrebni grijani terariji s različitim temperaturnim zonama ovisno o klimi prirodnog staništa životinja te noćne i dnevne temperaturne razlike. Za grupu životinja potrebno je više grijalica. Grijalice moraju biti tako instalirane, da ih životinje ne mogu dosegnuti i da se ne mogu opeći. Ako se koriste žičani grijači ili grijače ploče, oni moraju iz sigurnosnih razloga biti smješteni ispod terarija i smiju prekrivati najviše polovicu podne površine. Podno grijanje nije dozvoljeno za životinje koje se zavaljuju ili zakopavaju u pijesak. Životinjama se treba omogućiti prirodna povezanost svjetlosti sa toplinom.

Svaki terarij mora imati ispravan termometar koji ne sadrži živu. Ako se koriste termometri nalijepljeni na staklenu stjenku terarija, temperaturu treba dodatno provjeravati i drugim uređajem. Svaki terarijski odjel jedne trgovine mora posjedovati mobilni termometar.

4. Protok zraka

Dvije površine za protok zraka moraju biti tako raspoređene da osiguraju dovoljnu razmjenu zraka, a da pri tome ne dođe do propuha. Površine za protok zraka ne smiju biti smještene jedna preko puta druge. Treba koristiti kombinaciju površine za protok zraka na prednjoj strani u kombinaciji s krovnom površinom za protok zraka.

5. Vlažnost zraka i tla

Temperatura, vlažnost zraka i tla, mora imitirati uvjete u prirodnom staništu. Većina terarija treba imati vlažno skrovište. Svi se terariji, uključujući i oni s pustinjским životinjama, moraju vlažiti s raspršivačem vode. Svi terariji (osim akvaterarija) moraju imati ispravni higrometar.

6. Klima i tipovi terarija

Ovisno o klimi prirodnog staništa životinja, terariji moraju udovoljavati slijedećem:

- (a) za tropska staništa treba osigurati visoku vlagu i temperaturu;
- (b) za pustinjска staništa treba osigurati visoku temperaturu i nisku vlagu;
- (c) za umjerena staništa treba osigurati dodatnu svjetlost ako se životinje drže u zatvorenim prostorima.

7. Podloga

Podloga/tlo terarija se treba održavati čistim i što češće mijenjati. Mora se paziti da životinja pri hranjenju ne unosi i dio tla (pijesak, komadići drva, kamenčići) u svoj organizam. Pijesak kao podloga se smije koristiti samo kod onih vrsta gmazova, kod kojih je dio prirodnog staništa. U bazene akvaterarija i terarija se ne smije stavljati pijesak (iznimka: mekooklopne kornjače). Životinjama koje se ukopavaju moraju se omogućiti odgovarajuće dubine tla, tako da se mogu u cijelosti zakopati.

8. Oprema terarija

Unutrašnje uređenje mora omogućiti životinjama penjanje, kupanje, kopanje ili povišene osmatračnice, a ovisno o životnim navikama pojedine vrste. Dovoljno mjesta za skrivanje mora biti u svakom terariju u broju i obliku koji odgovara pojedinoj vrsti.

9. Označavanje nastambi

Svaki terarij na sebi mora imati točan opis životinje:

- (a) hrvatski i znanstveni naziv;
- (b) status zaštićenosti vrste;
- (c) prirodno stanište;
- (d) vrsta i način prehrane;
- (e) prosječna veličina odrasle životinje;
- (f) propisana ili preporučena veličina nastambe za stalno držanje;
- (g) slika.

Dodatne napomene su potrebne kod životinja koje:

- (h) zbog svoje veličine ili potrebe za kretanjem trebaju posebno velike terarije,
- (i) imaju posebnosti u ponašanju,
- (j) su posebno osjetljive.

10. Suživot

Suživot različitih vrsta, kao i suživot više teritorijalnih mužjaka iste vrste, nije dozvoljen. Kameleone treba držati same, na način da ne mogu uspostaviti vidni kontakt s drugim jedinkama iste vrste.

11. Zahtjevi za veličinu nastambi

Veličina terarija, posebice za zmije i guštere, određuje se tako da zbroj dužine i širine terarija odgovara maksimalnoj dužini odrasle životinje. Svakoj životinji se mora osigurati prostor takve veličine u kojem može ležati odnosno stajati u svojoj prirodnoj poziciji te nesmetano okrenuti, kretati, hraniti, sakrivati i njegovati.

Uvjeti držanja vodozemaca

1. Oblik i materijal za nastambe

Terariji za vodozemce moraju biti od vodootpornog materijala (staklo, plastika). Poklopac terarija mora biti zatvoren jer se vodozemci s lakoćom penju po glatkim zidovima. Terariji smiju biti vidljivi i dostupni samo preko prednjeg stakla.

2. Rasvjeta

Terariji tijekom dnevne faze dana trebaju biti osvijetljeni 10 do 12 sati i imati različitu jakost svjetla u pojedinim zonama. Životinje moraju imati mogućnost povući se na mjesto zaklonjeno od svjetla. Za rasvjetu se trebaju koristiti fluorescentne cijevi koje ne isijavaju toplinu. Rasvjeta mora svakodnevno raditi 10-12 sati kroz dan.

3. Grijanje/hlađenje

Za životinje iz tropskih područja potrebno je održavati temperaturu terarija između 22°C i 28°C. Zbog sigurnosnih razloga grijači moraju biti postavljeni ispod dna terarija. Kroz noć se

temperatura mora smanjiti na temperaturu pogodnu pojedinoj životinjskoj vrsti. Grijaće sijalice moraju biti slabije jakosti (max. 60W) i moraju se osigurati tako da ih životinje ne mogu doseći. Vodozemci iz umjereno toplih područja u svojim prebivalištima ne smiju imati temperaturu vode višu od 20°C, u suprotnom mora postojati uređaj za hlađenje vode.

4. Protok zraka

Dvije površine za protok zraka moraju biti tako raspoređene da osiguraju dovoljnu razmjenu zraka, a da pri tome ne dođe do propuha. Površine za protok zraka ne smiju biti smještene jedna nasuprot drugoj.

5. Vlažnost zraka

Vlažnost zraka u terariju mora biti između 70 % i 80% i ne smije pasti ispod 60%. Vlažnost zraka se mora stalno kontrolirati higrometrom. U svakom terariju mora se nalaziti plitka posuda s vodom da bi životinje mogle zadovoljiti svoje potrebe za vlagom. Voda u tim posudama se mora redovito mijenjati. Terarij se mora najmanje 2x dnevno poprskati vodom uz pomoć raspršivača.

6. Podloga

Treba koristiti tla koja održavaju vlažnost. Najniži sloj podloge treba služiti kao drenaža za odvod viška vode. Za životinje koje se ukopavaju potrebna je deblja podloga kako bi se životinje mogle potpuno ukopati.

pH vrijednost tla mora biti između 5 i 9, što se mora redovito provjeravati. Kod većih odstupanja pH vrijednosti, podloga se mora u cijelosti zamijeniti.

7. Označavanje nastambi

Na svakoj nastambi moraju biti navedeni slijedeći podaci o životinji:

- (a) hrvatski i znanstveni naziv;
- (b) status zaštićenosti vrste;
- (c) prirodno stanište;
- (d) vrsta i način prehrane;
- (e) prosječna veličina odrasle životinje;
- (f) veličina odrasle životinje;
- (g) propisana ili preporučena veličina nastambe za stalno držanje;
- (h) slika.

8. Suživot

U istim terarijima smiju biti zajedno vrste koje se međusobno podnose, koje su iz istih područja, sličnih aktivnosti, te slične veličine. Vodozemci se ne smiju miješati s gmazovima. Vodozemci sa škrigama koji stalno žive u vodi, ne smiju se miješati s ribama.

9. Zahtjevi za opremu i veličinu nastambi

Uređenje terarija mora biti tako izvedeno da omogućuje životinjama skrivanje. Za vodozemce koji se penju moraju imati na raspolaganju grane, grančice ili trsku za penjanje. Raspored opreme u terariju mora biti takav da se životinje u svakom trenutku mogu kontrolirati.

Veličina terarija mora biti dovoljno velika za kretanje i skrivanje. Repati vodozemci, daždevnjaci i žabe zahtijevaju veliku površinu. Vodozemci koji se penju zahtijevaju visoke terarije.

Vodozemcima kojima je prirodno obitavalište ujedno i u vodi i na kopnu, u terariju treba osigurati dovoljno vode da im se omogući nesmetano plivanje te lako dostupna suha površina na koju mogu lako izaći.

PRILOG V.

POSEBNI UVJETI DRŽANJA ŽIVOTINJA U TRGOVINAMA I VELEPRODAJAMA

1. U prostorima gdje se drže ptice ne smije se upotrebljavati rasvjetno tijelo koje uzrokuje STROBOSKOP efekt.
2. Ako se u prostorima gdje se drže ptice koriste fluoroskopske cijevi one moraju imati ugrađenu elektronsku prigušnicu.
3. Koliko je to najviše moguće potrebno je osigurati uvjete držanja životinja na način da ih drži u prilagođenim i obogaćenim prostorima tj. u uvjetima koji zadovoljavaju biološke potrebe pojedinih vrsta i oponašaju njihova prirodna staništa.
4. Mali sisavci moraju biti prostorno odvojeni od ptica (u drugoj prostoriji ili na dovoljnoj udaljenosti), zbog različitog ritma aktivnosti.
5. Treba se izbjegavati nagla promjena intenziteta rasvjete.
6. Albino životinje ne smiju biti izložene direktnom i prodornom svjetlu jačem od 400 lux-a.